Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	15Co/80/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6321200964
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2023:6321200964.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcu: P. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX, T., zastúpený: G.. I.. I. T., Q.., S., so sídlom S. T. G. X, T., proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR, IČO: 00 151 866, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 6C/13/2021-129 z 12. 04. 2022, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku I. o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 2.400,- Eur a vo výroku III. o náhrade trov konania p o t v r d z u j e .

II. Žalobca m á voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd ako súd prvej inštancie o nároku žalobcu o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch rozhodol tak, že:
„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 2 400,- Eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.
III. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v celom rozsahu.“

2. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému o zaplatenie 5.000,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu porušenia práva Európskej únie, s poukazom na judikatúru Európskeho súdneho dvora z dôvodu, že ako príslušník Hasičského zboru Slovenskej republiky mal pravidelne prekračovanú 48 hodinovú hranicu pracovnej zmeny. Okresný súd pri rozhodovaní dospel k záveru, že žaloba je čo do základu dôvodná. Poukázal na článok 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Štát tak zodpovedá za správne vtelenie daných pravidiel do svojho právneho poriadku. Pokiaľ únivové právo priznáva súkromným osobám práva a tieto sú porušené v dôsledku činnosti či nečinnosti štátu, ktoré má garantovať aj v rámci svojho vnútroštátneho právneho poriadku, štát zodpovedá za vzniknutý následok, ak vznikol na strane súkromnej osoby. V tejto súvislosti poukázal na článok 1 ods. 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES, pričom táto smernica sa vzťahuje na minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas. V zmysle článku 1 ods. 4 uvedenej smernice sa ustanovenia smernice č. 89/391/EHS úplne uplatnia na záležitosti uvedené v ods. 2 bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie alebo osobitné ustanovenia tejto smernice. Článok 2 ods. 2 smernice č. 89/391/EHS celkom zrejme označuje činnosti, pri ktorých príslušníci zborov zasahujú proti ľudskému či prírodnému nebezpečenstvu, nie však tie oblasti výkonnej služby, kde štát môže ovplyvniť ochranu zdravia, životov a bezpečnosť ich práce. Aj z judikatúry Európskeho súdneho dvora vyplýva, že samotná

smernica č. 2003/88/ES v niektorých svojich ustanoveniach s takýmito zbormi ráta, napr. v článku 17 ods. 3 iii. Slovenská republika pritom pri tvorbe právneho predpisu zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov výslovne implementovala predmetnú smernicu do tohto právneho predpisu, čo vyplýva z prílohy 4 bod 6 tohto zákona. Z uvedeného vyplýva, že štát bol povinný zabezpečiť aj stanovenie predpísaného limitu 48 hodín, maximálneho týždenného pracovného času, ako je stanovený v článku 6 písm. b) uvedenej smernice pre každé obdobie 7 dní, a to vrátane nadčasov. Referenčné obdobie, za ktoré jednotlivé 7-dňové cykly tento limit vyčísluje, je smernicou stanovené na maximálne 4 mesiace, avšak so stanovenou možnou odchýlkou pre protipožiarne služby (článok 17 ods. 3 písm. iii/ tejto smernice). Okresný súd v tejto súvislosti poukázal na to, že v prípade, ak zamestnanec alebo príslušník hasičského zboru nemá v rozpore s právom Európskej únie dostatočný čas na regeneráciu a odpočinok, resp. že jeho určený čas služieb v jednotlivých týždňoch neumožňuje dostatočný odpočinok na regeneráciu, ide v zmysle ust. § 11 o zásah do jeho osobnej integrity, a to v oblasti súkromia a rodinného života, nepriamo aj vo vzťahu k jeho zdravotnému stavu. Takýto zásah je nežiadúci, právom nedovolený a zároveň zakladajúci nárok dotknutej osoby na zadosťučinenie, resp. peňažnú náhradu v zmysle § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov). Žalobca svoj nárok spojil s porušením nároku na odpočinok, a tak okresný súd posudzoval tento nárok žalobcu ako nemajetkovú ujmu, čo okrem právneho poriadku Slovenskej republiky zohľadňuje aj zámer tvorcu smernice rady č. 2003/88/ES. Okresný súd poukázal na konkrétne okolnosti na strane žalobcu, ktorými bolo zasiahnuté do práv chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka a čiastočným vyhovením nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, zmiernil nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, ku ktorému došlo zo strany žalovaného (t. j. tak, aby bola chránená jeho osobnosť aj vo sfére práva na súkromie a rodinný život). Poukázal na následky na strane žalobcu v dôsledku porušenia práva zo strany žalovaného, ktorými sú zvýšený stres, nedostatok regenerácie duševnej aj telesnej, a preto za primeranú náhradu považoval sumu 800,- Eur na obdobie jedného roka zásahu, čo za 3 roky uplatneného nároku zo strany žalobcu (6 referenčných období po 6 mesiacov) predstavuje sumu 2.400,- Eur. Okresný súd vychádzal z doloženého tabuľkového prehľadu vykonaných služieb žalobcom v roku 2017 až 2021, pričom zhodnotil 6 takýchto referenčných období po 6 kalendárnych mesiacov, a to od januára 2018 do decembra 2020. Žalobcom požadovanú sumu náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- Eur považoval za neprimeranú, preto v prevyšujúcej časti okresný súd žalobu zamietol. O trovách konania vzhľadom na úspech žalobcu rozhodol poukazom na ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP (zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej aj „CSP“), pričom zohľadnil to, že výška peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy je určovaná výlučne na základe úvahy súdu, zo strany žalobcu nebolo možné objektívne uhádnuť vopred, akými úvahami sa bude súd riadiť a akú sumu náhrady nakoniec určí ako primeranú, preto mu priznal nárok na náhradu trov v celom rozsahu vo vzťahu k priznanej sume.

3. Proti rozsudku okresného súdu vo výrokoch I. a III. podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Namietol, že na to, aby mohol súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku skonštatovať, že uplatnený nárok žalobcu je dôvodný, musel by žalobca v prvom rade preukázať, že zákon č. 315/2001 Z. z. prebral smernicu 2003/88/ES nesprávne, t. j. žalobca by musel preukázať na také ustanovenia zákona, ktoré by boli v rozpore s touto smernicou. Žalovaný tiež namietol právomoc všeobecného súdu posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky so smernicou Európskej únie, pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že obsah smernice 2003/88/ES bol do zákona č. 315/2001 Z: z. prevzatý nesprávne. Súd prvej inštancie si takýto záver nemohol osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, nakoľko dôsledky a aplikácia takéhoto konštatovania by presiahli predmet súdneho sporu, kde sa posudzuje len individuálny nárok žalobcu na náhradu škody, či nemajetkovej ujmy. Podľa názoru žalovaného tak napadnutý rozsudok vykazuje znaky arbitrárnosti. Žalovaný tiež namietol svoju pasívnu legitimáciu. Zdôraznil, že je nevyhnutné rozlišovať medzi Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ako dvomi samostatnými subjektmi, ktorých postavenie v súdnom konaní ani v pracovnoprávnych vzťahoch nemožno zamieňať. Poukázal tiež na to, že ak sa žalobca domnieval, že Slovenská republika v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky nesprávne prebrala smernicu 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., musel práve žalobca preukázať, v čom vidí zásadné pochybenie, pre ktoré by mohla vzniknúť škoda, k čomu nemohlo dôjsť bez porovnania zákona so smernicou. Miera zodpovednosti za prípadný vznik škody sa musí medzi dvomi samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, resp. Hasičským záchranným zborom) rozlišovať. K pôsobnosti smernice 2003/88/ES žalovaný uviedol, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil aj pôsobnosť tejto smernice, ktorá sa na služobný pomer

príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností, a tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu. Podľa názoru žalovaného štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti smernice 89/391/EHS v článku 2 ods. 2. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov. Hasičský a záchranný zbor, resp. jeho príslušníci vykonávajúci zásahovú činnosť, plnia okrem úloh na úseku ochrany pred požiarmi aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva predovšetkým v oblasti priameho výkonu záchranárskych činností. Z tohto dôvodu sú činnosti vykonávané príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru pri zásahovej činnosti práve tými osobitnými činnosťami služieb civilnej obrany, na ktoré sa smernica 89/391/EHS nevzťahuje. K nároku na náhradu škody žalovaný uviedol, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody nejakým spôsobom. Žalovanému nie je zrejmé, ako žalobcovi mohla vzniknúť ním uplatnená škoda tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol odmeňovaný. Pokiaľ súd prvej inštancie napriek všetkým skutočnostiach dospel k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom a teda má sa zarátavať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Čo sa týka posúdenia, či došlo v prípade žalobcu k porušeniu práva na maximálne 48 hodinový týždenný pracovný čas, bolo by potrebné zo strany žalobcu preukázať, či skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Tak isto bolo potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období 6 mesiacov, čím sa súd prvej inštancie nezaoberal. Žalovaný mal za to, že tabuľky priložené k žalobe nemožno považovať za dôkaz, ktorý by preukazoval výšku ujmy. Zdôraznil, že dôkazné bremeno v sporovom konaní zaťažuje žalobcu, pričom žalobca nepreukázal ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená. Pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme bolo taktiež nevyhnutné, aby súd zdôraznil, prečo nebolo pre žalobcu postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. čím bola v značne j miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, ktorá by odôvodňovala priznanie nemajetkovej ujmy v danej výške. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch môže súd podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať len ako sekundárnu kompenzáciu vtedy, ak by iná náprava nebola možná, resp. ak by sa takáto satisfakcia nezdala postačujúca, avšak vždy len vtedy, ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo i vážnosť v spoločnosti, čo v prípade žalobcu nebolo preukázané. Žalovaný mal tak za to, že v súdnom konaní nebolo na základe výpovede žalobcu ani iným dôkazným prostriedkom preukázané, ako súčasný stav zasahuje do osobnostnej sféry žalobcu, ako základný predpoklad pre vznik nemajetkovej ujmy. Žalovaný odvolaním tiež napadol výrok rozsudku okresného súdu o náhrade trov konania. Zdôraznil, že v sporových konaniach sa pri náhrade trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu a pokiaľ sa žalobca podanou žalobou domáhal zaplatenia 5.000,- Eur vo forme nemajetkovej ujmy a jeho žalobe bolo vyhovené len vo výške 2.400,- Eur, úspech žalobcu predstavuje 48 % k neúspechu 52 % a vzhľadom na túto skutočnosť podľa žalovaného by žalobcovi nemal byť v zmysle § 255 ods. 2 CSP priznaný nárok na náhradu trov konania. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol zmeniť I. výrok napadnutého rozsudku a žalobu zamietnuť a žalovanému priznať nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

4. Žalobca vo vyjadrení sa k odvolaniu žalovaného k námietke právomoci súdu uviedol, že každý vnútroštátny súd členského štátu EÚ je v rámci svojich právomocí a voľnej úvahy, ktorú mu priznáva vnútroštátne právo, povinný vykladať vnútroštátne ustanovenia čo najviac v súlade s právom Únie. K pôsobnosti smernice 2003/88/ES uviedol, že významom a výkladom článku 2 ods. 2 smernice 89/391/ES sa zaoberali viaceré rozsudku ESD, výklad ktorých je všeobecne záväzný a s ktorými je tvrdenie žalovaného v nesúlade (C-397/01, bod 53). Poukázal na rozhodnutie C-518/15, bod 27, kde ESD rozhodol, že smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti požiarom, alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, a to vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám, pokiaľ ide o ich bezpečnosť alebo zdravie. Tieto závery sú potvrdené samotnou smernicou 2003/88/ES, ktorá v článku 17 ods. 3 bode iii) výslovne uvádza aj protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Takáto úprava by nemala žiadny zmysel, ak by bola takáto činnosť ako celok vylúčená zo smernice 89/391/EHS, nakoľko v takomto prípade by sa na ňu nevzťahovala ani smernica 2003/88/ES. Z týchto dôvodov nie je možné súhlasiť s tvrdením žalovaného, že smernica 2003/88/ ES sa nevzťahuje na protipožiarne

služby a služby civilnej ochrany vykonávané Hasičským a záchranným zborom SR a aj pre výkon týchto služieb garantuje 48 hodinovú priemernú týždennú pracovnú dobu podľa článku 6 ods. 2 písm. b) smernice 2003/88/ES. K nesprávnemu prebratiu smernice 2003/88/ES žalobca uviedol, že slovenský zákonodarca rozhodol, že táto smernica bude transponovaná do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, čo výslovne potvrdzuje jeho príloha č. 4 v bode 6. Žalobca tvrdí, že niektoré ustanovenia zákona sú v rozpore so smernicou, pretože ich uplatnením sa nedosahuje a negarantuje 48 hodinová pracovná doba pre hasičov. Prekročením služobného času hasičov dochádza k porušeniu článku 6 písm. b) smernice. V tejto súvislosti žalobca poukázal na transpozíciu č. 2 ods. 1 smernice, ako aj služobnú pohotovosť hasičov a služobnú dobu. Svoje tvrdenia podoprel aj judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie ohľadne právneho režimu pracovnej pohotovosti pracovníkov, najmä vo veci C-429/09 G. Fuß a vo veci C-437/05 J. Vorel. Zákon o Hasičskom a záchrannom zbore nesprávne transponoval smernicu 2003/88/ES z dôvodu, že za súčasnej pracovnej (služobnej) doby hasičov nepovažuje ich pracovnú pohotovosť na pracovisku, čo je v rozpore s článkom 2 ods. 1 a 2 smernice. Nakoľko za súčasť pracovnej doby pracovná pohotovosť nie je považovaná, súčet „riadnej“ služobnej doby a služobnej pohotovosti prekračuje požiadavku 48 hodinového priemerného pracovného času požadovaného článkom 6 písm. b) smernice. Porušenie ustanovení zakladá zodpovednosť Slovenskej republiky za škodu spôsobenú porušením únijového práva žalobcovi, ak tento si ju uplatnil pred okresným súdom. Následne žalobca poukázal na náležitosti nahradzovanej škody, povahu a definície vzniknutej škody a vo vzťahu ku konaniu o náhradu škody spôsobenej porušením únijového práva žalobcu pred slovenským súdom uviedol, že takýto nárok na náhradu vzniknutej škody podľa únijového práva možno posúdiť ako nemajetkovú ujmu v zmysle slovenského práva, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Zákonnú možnosť jej úhrady v peniazoch umožňuje § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože ju nepodmieňuje výlučne situáciami zníženia dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere alebo i vážnosti v spoločnosti („najmä“). Ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka totiž uvádza prípady, kedy je možné s ohľadom na intenzitu zásahu priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch len demonštratívne. Nemožno preto túto možnosť spájať iba so zásahmi proti dôstojnosti fyzickej osoby a jej vážnosti v spoločnosti (poukaz na rozsudok NS ČR 30Cdo 2304/99). Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 13. 07. 2022 v reakcii na vyjadrenie žalobcu zdôraznil, že predmetom sporu je právne posúdenie skutočností uvádzaných stranami sporu, pričom rozsudok okresného súdu žalovaný nepovažuje za správny, a teda sa s ním nestotožňuje. Nakoľko rozsiahla právna argumentácia prezentovaná žalovaným v konaní nebola podľa názoru žalovaného zo strany súdu správne aplikovaná, žalovaný sa v plnom rozsahu pridržiava svojho odvolania a taktiež všetkých predchádzajúcich vyjadrení a podaní. Opätovne navrhol rozsudok okresného súdu v odvolaním napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť a žalovanému priznať nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

6. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP), viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1, 2 CSP), prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a rozsudok okresného súdu v odvolaním napadnutej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodním napadnutého rozhodnutia, preto sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, s doplnením ďalších dôvodov na zdôraznenie jeho správnosti v nadväznosti na odvolacie námietky žalovaného.

9. Žalobca ako príslušník Hasičského a záchranného zboru s miestom výkonu služby v J. výpisom plánu služieb s dochádzkového systému za obdobie október 2017 až marec 2021 preukazoval, že v danom období bolo porušované jeho právo na 48 hodinový týždenný pracovný čas vyplývajúci z článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, právo na primeraný odpočinok po práci, za čo požadoval od Slovenskej republiky ako členského štátu Európskej únie náhradu nemajetkovej ujmy vo forme finančného plnenia.

Okresný súd z doloženého tabuľkového prehľadu žalobcom vykonaných služieb v roku 2017 až 2021 zhodnotil 6 referenčných období po 6 kalendárnych mesiacov, teda od januára 2018 do decembra 2020. Za obdobie jedného roka považoval primeranú náhradu vo výške 800,- Eur, čo znamená, že za 3 roky, resp. 6 referenčných období priznal žalobcovi celkovo nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 2.400,- Eur.

10. Žalovaný odvolaním napadol rozsudok okresného súdu z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), písm. f) a písm. h) CSP.

11. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že písm. d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, písm. f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, písm. h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 90/2019 z 05. 11. 2019 vyslovil názor, že iba citácia zákona pre vymedzenie odvolacích dôvodov nepostačuje. Nakoľko žalovaný podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP žiadnym spôsobom nekonkretizoval vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, uvedený odvolací dôvod nebol uplatnený spôsobom postačujúcim na prieskum rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa tak zaoberal iba odvolacími dôvodmi žalovaného v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP.

13. Žalovaný v odvolaní namietal, že právo konštatovať, že obsah smernice 2003/88/ES bol do zákona č. 315/2001 Z. z. prevzatý nesprávne, nespadá do kompetencie súdu prvej inštancie, resp. do kompetencie iného všeobecného súdu členského štátu Európskej únie. Odvolací súd sa s týmto tvrdením žalovaného nestotožňuje.

14. Podľa § 3 ods. 1 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

15. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcom porušením práva Únie v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno zaradiť medzi tzv. súkromnoprávne spory. Skutočnosť, že žalovaným v takomto spore je štát, je bez právneho významu. Pokiaľ je účastníkom občianskoprávnych vzťahov štát, je podľa § 21 Občianskeho zákonníka právnickou osobou. Z judikatúry Súdneho dvora jednoznačne vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy.

16. Súd prvej inštancie bol v rámci svojej právomoci v prejednávanom spore oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k tvrdenému porušeniu práva Únie pri preberaní smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky, to znamená skúmať, či zákon č. 315/2001 Z. z. zodpovedá cieľom článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES. Každy vnútroštátny súd členského štátu EU je v rámci svojich právomocí a voľnej úvahy, ktorú mu priznáva vnútroštátne právo povinný vykladať vnútroštátne ustanovenia čo najviac v súlade s právom únie. Ak takáto interpretácia nie je možná súd je povinný bezodkladne neaplikovať nezlučiteľné vnútroštátne ustanovenie bez toho, aby požiadal alebo vyčkal na predchádzajúcu legislatívnu úpravu ktorou by sa mala uviesť vnútroštátna právna norma do súladu s úniovým právom (C-231-233/06,C-128-131/07). Každý vnútroštátny súd musí rešpektovať prednosť úniového práva pred vnútroštátnym právom a nemôže sa zbaviť povinnosti uprednostniť úniovú normu pred vnútroštátnou normou. Súd prvej inštancie tak mal právomoc posudzovať súlad zákona č. 315/2001 Z. z. so smernicou 2003/88/ES.

17. Odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný v rámci preberania smernice 2003/88/ES po vstupe do Európskej únie nezohľadnil skutočnosť, že pracovná (služobná) pohotovosť predstavuje pracovný (služobný) čas pracovníka. Cieľ článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z. z. dosiahnutý. Vo všeobecnosti platí, že smernica ako špecifický prameň práva Únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice prebraté tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť a aby sa prebratím smernice do vnútroštátneho práva dosiahol stav, ktorý je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť v členskom štáte. Z hľadiska prejednávaného sporu článok 6 písm. b)

smernice 2003/88/ES jednoznačne stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

18. Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Podľa ods. 2 prvá veta zákona, služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne.

19. Podľa § 86 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

20. Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

21. Z citovaných ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. vyplýva, že zákon oddeľuje vykonávanie štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v rámci služobného času a vykonávanie štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v rámci určenej služobnej pohotovosti. Aj keď v oboch prípadoch ide o výkon štátnej služby, služobná pohotovosť sa nezapočítava do služobného času príslušníka Hasičského a záchranného zboru. Smernica 2003/88/ES v článku 2 bod 1 a 2 ustanovuje, že pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi a (alebo) praxou a čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Z uvedeného vyplýva, že čas určenej služobnej pohotovosti príslušníka Hasičského a záchranného zboru má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku. Zákon č. 315/2001 Z. z. tak jednoznačne v rozpore so smernicou 2003/88/ES zo služobného (pracovného) času príslušníka Hasičského a záchranného zboru vyčleňuje čas určenej služobnej pohotovosti. Smernica 2003/88/ES pritom neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v smernici. Posudzované ustanovenia § 85 ods. 1 a 2, § 86 ods. 1 a 2 a § 92 ods. 1 boli prakticky v totožnom znení súčasťou zákona č. 315/2001 Z. z. už v pôvodne prijatom znení účinnom od 01.04.2002. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie dňa 01.05.2004 došlo k zmene uvedených ustanovení zákonom č. 82/2009 Z. z. s účinnosťou od 01.04.2009. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 82/2009 Z. z. dôvodom úpravy malo byť zosúladenie s právom Únie. Zákonom č. 400/2011 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2012 sa v ustanovení § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. zakotvilo, že nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov (referenčné obdobie).

22. Ohľadne námietky žalovaného, či sa smernica 2003/88/ES vzťahuje aj na žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru, odvolací súd uvádza, že pri rozhodovaní je potrebné vychádzať nielen zo samotného znenia smernice 2003/88/ES, ale aj z príslušnej judikatúry SD EÚ, pretože súd je povinný plne uplatňovať výklad práva Únie, ktorý podal Súdny dvor (rozsudok C-261/21 zo dňa 07. 07. 2022). Súdny dvor rozhodol, že článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor tiež rozhodol, že smernica sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom, alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkom určitým rizikám. Na účely smernice 2003/88/ES nemôže byť pojem pracovníka vykladaný rôzne podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ale má autonómny význam právo Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie. Skutočnosť, či je niekto podľa vnútroštátneho práva profesionálny alebo dobrovoľný hasič nie je relevantná na charakteristiky pracovníka, na ktorého sa vzťahujú ustanovenia smernice 2003/88/ES (C-397/01 až C-403/01 vo veci Pfeiffer, body 52 a 55, C-429/09 vo veci Fuß, bod 27 až 30, C-518/15 vo veci Matzak).

23. Odvolacia námietka žalovaného, že smernica 2003/88/ES sa nevzťahuje na žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru je tak nedôvodná. Bez právneho významu je aj fakt, či takýto príslušník plní svoje úlohy v pracovnom (služobnom) pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, predstavuje dôležité pravidlo práva Únie, ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (C-429/09 vo veci Fuß, body 33 až 35). Členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzovali (C-397/01 vo veci Pfeiffer bod 99, C-429/09 vo veci Fuß, body 35 a 52). Súdny dvor tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 vo veci Pfeiffer, bod 95) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (C-437/05 vo veci Vorel, bod 27). Osobitne v prípade hasičov súdny dvor potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený smernicou 2003/88/ES (C-429/09 vo veci Fuß, C-52/04 vo veci Personalrat der Feuerwehr Hamburg). Nakoľko žalobca musí byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítať do pracovného času žalobcu. Bez vplyvu na porušenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada (§ 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.). Záver, že čas služobnej pohotovosti žalobcu je potrebné započítať do jeho pracovného času vyplýva aj z aktuálnej judikatúry súdneho dvora, podľa ktorej ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka vyžadujú jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas doby pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje, a venovať tento čas svojim vlastným záujmom, predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka (C-214/20 zo dňa 11.11.2021, C-580/19 zo dňa 09.03.2021, C-107/19 zo dňa 09.09.2021 a C-344/19 zo dňa 09.03.2021). Tento záver sa preto vzťahuje aj na žalobcu.

24. Odvolací súd sa nestotožňuje ani so záverom žalovaného, že článok 17 ods. 1 smernice 2003/88/ES umožňuje odklon od článku 6 smernice 2003/88/ES v prípade príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Tento článok sa vzťahuje sa len na a/ vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iných osôb s právomocou nezávislého rozhodovania, b/ rodinných pracovníkov alebo c/ pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách. Pracovníkov protipožiarnej služby a služby civilnej ochrany sa týka článok 17 ods. 3 smernice 2003/88/ES, ktorý neumožňuje odklon od článku 6 smernice 2003/88/ES).

25. Čo sa týka samotného nároku na náhradu škody, predpoklady, že žalovaný zodpovedá za škodu spôsobenú žalobcovi porušením jeho práva vyplývajúceho z noriem Únie, vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora, podľa ktorej štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva Únie, ak: (a) porušená norma práva Únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát, (b) porušenie práva Únie je dostatočne závažné a (c) medzi porušením práva Únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. Predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi v dôsledku porušenia práva Únie sú splnené, pretože: článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Ustanovenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože slovenský právny poriadok umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín. Na záver o porušení článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nemá vplyv ani skutočnosť, že žalovaný v zmysle článku 16 písm. b) smernice 2003/88/ES v spojení s článkom 17 ods. 3 písm. b) bod iii) smernice 2003/88/ES uplatnil na výpočet priemerného pracovného času žalobcu referenčné obdobie 6 mesiacov (§ 86 ods. 1 druhá veta zákona č. 315/2001 Z. z.), pretože podľa výsledkov dokazovania v spornom období žalobcov priemerný služobný čas každý mesiac presiahol hranicu 48 hodín. Porušenie článku 6 písm. b) smernice

2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou súdneho dvora (napr. C-429/09).

26. Účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času podľa smernice 2003/88/ES je zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie. Pokiaľ súčasne došlo k zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice 2003/88/ES a na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením, došlo k zásahu do práv osobnostných práv žalobcu. Pokiaľ ide rozsah náhrady škody spôsobenej porušením práva Únie jednotlivcovi táto má byť primeraná, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu úniových práv. Vo svojom rozsudku vo veci C-46/93,Brasserie du Pécheur, (bod 82) ESD zdôraznil, že vnútroštátny súd sa v konaní o náhradu škody musí osobitne ubezpečiť, že zvolený spôsob náhrady škody je v súlade so zásadou rovnocennosti (ekvivalencie), ktorú treba posúdiť s prihliadnutím na náhrady škody poskytované vnútroštátnymi súdmi v rámci sťažností alebo podobných žalôb opierajúcich sa o vnútroštátne právo (bod 95 citovaného rozsudku ESD). Každý člensky štát vo vzťahu k nárokom na náhradu škody, ktoré majú základ v práve Únie napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nesmú byť menej výhodné ako podmienky tykajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada rovnocennosti) a nemôžu byť upravené tak aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady pred vnútroštátnymi súdmi (zásada efektivity) (Rozsudok ESD C-524/04,Test Claimant, bod 123).

27. Zásah do osobnosti žalobcu spôsobený tým, že žalobca v rozhodnom období pracoval viac ako 48 hodín priemerne (a súčasne viac ako 40 hodín týždenne podľa § 85 ods. 2 veta prvá zákona č. 315/2001 Z. z.) v konaní pred súdom prvej inštancie preukázaný bol. Žalobca nielenže pracoval nad maximálne prípustný rozsah týždenného pracovného času, ale v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v spojení s článkom 2 bod 1 smernice 2003/88/ES mu odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti neboli započítané do odpracovaného času.

28. Vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu (škoda vzniknutá v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok v prípade rešpektovania jeho 48 hodinovej týždennej pracovnej doby), ako aj z podmienok, jej uplatnenia je v slovenskom právnom poriadku možno použiť pravidlá tykajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osobe ktorá podľa §§ 11-13 Občianskeho zákonníka nakoľko tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho úniového práva. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že aj úniové právo uznáva, že v dôsledku jeho porušenia môže dôjsť u poškodenej osoby k náhrade nemateriálnej ujmy. (Čl.82 Nariadenia EU č. 2016/679). Pri porušení úniového práva Slovenskou republikou môže dôjsť k náhrade nemateriálnej ujmy v peniazoch (§ 17 zákona č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci).

29. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého možno žiadať peňažné odškodnenie len vtedy, ak nie je postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a neoprávneným zásahom bola v značnej miere znížená dôstojnosť, resp. vážnosť žalobcu v spoločnosti, odvolací súd uvádza, že so zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené (právo na ochranu zdravia a právo na súkromie) a jeho okolnosti nemožno podmieňovať možnosť uplatnenia peňažnej satisfakcie požadovaním následku, ktorým je zníženie dôstojnosti, resp. vážnosti žalobcu v spoločnosti. Občianskoprávne prostriedky ochrany osobnosti uvedené v § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka sú uvedené len príkladmo, právna úprava nevylučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Z ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, pričom týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia. Peňažná satisfakcia

prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejavila ako postačujúca. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (t. j. žalovaný ako členský štát Únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát). Rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Aj z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti je len príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Berúc do úvahy judikatúru ESD možno nárok na náhradu takto vzniknutej škody podľa únioného práva posúdiť ako nemajetkovú ujmu v zmysle slovenského práva k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Zákonnú možnosť jej úhrady v peniazoch umožňuje § 13 ods. 2 OZ pretože ju nepodmieňuje výlučne situáciami zníženia dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere alebo jej vážnosti v spoločnosti („najmä“).Ustanovenia § 13 ods. 2 OZ totiž uvádza prípady kedy je možné s ohľadom na intenzitu zásahu priznať náhradu nemajetkovú ujmy v peniazoch len demonštratívne. Nemožno preto túto možnosť spájať iba so zásahmi proti dôstojnosti fyzickej osoby a jej vážnosti v spoločnosti (Rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo 2304/99).

30. Okresný súd jasne a zrozumiteľne odôvodnil, na základe akých skutočností priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu, k akej závažnej ujme došlo u žalobcu v dôsledku porušenia jeho osobnostných práv, a preto správne rozhodol, keď priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom z požadovanej sumy 5.000,- Eur priznal sumu 2.400,-. Eur, a to za 3 roky, resp. 6 referenčných období od januára 2018 do decembra 2020 v sume 800,- Eur za rok, čo predstavuje sumu 2.400,- Eur. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Odvolací súd vzhľadom na vecnú správnosť rozhodnutia okresného súdu potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku I. o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 2.400,- Eur, ako aj v závislom výroku o náhrade trov konania. O trovách konania okresný súd rozhodol vzhľadom na úspech žalobcu podľa § 255 ods. 1 CSP, kedy rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, preto procesný úspech posudzoval len vo vzťahu výsledku sporu. Čiastočné zamietnutie žaloby žalobcu v prevyšujúcej časti nemá vplyv na plný úspech žalobcu sporu z priznanej sumy (pozri aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS/56/2017 zo dňa 08. 02. 2017).

31. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie) v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci) a žalobcovi ako úspešnej strane v odvolacom konaní tak priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

32. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,
a) ktorému súdu je určené,
b) kto ho robí,
c) ktorej veci sa týka,
d) čo sa ním sleduje a
e) podpis.
(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo

zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie vád neodstráni vady, následkom neodstránenia vád dovolania je odmietnutie dovolania.